

Centralna Komisja Egzaminacyjna w Warszawie

EGZAMIN MATURALNY 2011

HISTORIA

POZIOM ROZSZERZONY

Kryteria oceniania odpowiedzi

MAJ 2011

Część I**Zadanie 1. (0–3)**

Obszar standardów	Opis wymagań
Wiadomości i rozumienie	Podanie nazw miejscowości w starożytnej Grecji (I)
Korzystanie z informacji	Umieszczenie wydarzeń w przestrzeni (II 1 P)

Poprawna odpowiedź

1. Knossos – A
2. Mykeny – B
3. Troja (Ilion) – E

3 p. – za podanie 3 poprawnych nazw miejscowości w starożytnej Grecji oraz poprawne umieszczenie ich w przestrzeni

1 p. – za każdą poprawną nazwę miejscowości i umieszczenie jej na mapie

Zadanie 2. (0–1)

Korzystanie z informacji	Wyszukiwanie informacji w tekście (II 1 P)
--------------------------	--

Poprawna odpowiedź

Zdanie 2. jest fałszywe

1 p. – za podanie zdania fałszywego

Zadanie 3. (0–1)

Korzystanie z informacji	Uporządkowanie chronologiczne wydarzeń (II 1 P)
--------------------------	---

Poprawna odpowiedź

Pokonanie Persów przez Aleksandra Wielkiego pod Gaugamelą – 4

Podbój miast-państw Sumeru i Akadu przez Hammurabiego – 2

Podział cesarstwa rzymskiego na część wschodnią i zachodnią – 5

Zjednoczenie Górnego i Dolnego Egiptu – 1

Powstanie Ateńskiego Związku Morskiego – 3

1 p. – za uporządkowanie wszystkich wydarzeń w ciągu chronologicznym

Zadanie 4. (0–1)

Korzystanie z informacji	Rozpoznanie stylów w sztuce (II 6 P)
--------------------------	--------------------------------------

Poprawna odpowiedź

A. gotyk

B. renesans

1 p. – za rozpoznanie dwóch stylów

Zadanie 5. (0–1)

Wiadomości i rozumienie	Podanie nazwy ludu (I)
-------------------------	------------------------

Poprawna odpowiedź
Arabowie

1 p. – za podanie nazwy ludu

Zadanie 6. (0–1)

Korzystanie z informacji	Wyszukiwanie informacji w tekście (II 7)
--------------------------	--

Poprawna odpowiedź
Zdanie 3. jest fałszywe

1 p. – za wskazanie zdania fałszywego

Zadanie 7. (0–1)

Korzystanie z informacji	Uogólnienie informacji – podanie nazwy wydarzenia (II 5 P)
--------------------------	--

Poprawna odpowiedź
unia lubelska lub unia z 1569 r.

1 p. – za podanie nazwy wydarzenia

Zadanie 8. (0–2)

Korzystanie z informacji	Analiza źródła historycznego (II 1 R)
--------------------------	---------------------------------------

Poprawna odpowiedź
Zdania 1. i 2. są prawdziwe
2. prawda

2 p. – za określenie 2 zdań prawdziwych

1 p. – za określenie 1 zdania prawdziwego

Zadanie 9. (0–1)

Korzystanie z informacji	Wskazanie przyczyny wydarzenia (II 2 P)
--------------------------	---

Przykład poprawnej odpowiedzi
Klemens Metternich – przedstawiciel Austrii był przeciwny wcieleniu Saksonii do Prus ponieważ obawiał się wzrostu znaczenia Prus na arenie międzynarodowej.

1 p. – za podanie przyczyny wydarzenia

Zadanie 10. (0–1)

Korzystanie z informacji	Uogólnienie faktów – rozpoznanie powstania (II 5 P)
--------------------------	---

Poprawna odpowiedź
1. powstanie listopadowe
2. powstanie krakowskie
3. powstanie styczniowe

1 p. – za rozpoznanie 3 powstań

Zadanie 11. (0–1)

Korzystanie z informacji	Umieszczenie wydarzeń przedstawionych na mapie w czasie i w przestrzeni (II 1 P)
--------------------------	--

Przykład poprawnej odpowiedzi

- Rozwój terytorialny Japonii w latach 1875-1910
- Ekspansja terytorialna Japonii na przełomie XIX i XX wieku

1 p. – za podanie poprawnego tytułu mapy

Zadanie 12. (0–2)**A. (0–1)**

Wiadomości i rozumienie	Porównanie danych statystycznych (III 1 P)
-------------------------	--

Przykład poprawnej odpowiedzi

- Polska otrzymała znacznie mniejsze terytorium niż Niemcy, ale o wiele bogatsze w zasoby surowcowe.
- Niemcy otrzymały większą część Górnego Śląska, ale na obszarze przyznanym Polsce znajdowała się większość kopalń Górnego Śląska.

1 p. – za poprawne porównanie danych statystycznych

B. (0–1)

Wiadomości i rozumienie	Podanie przyczyny wydarzenia (I)
-------------------------	----------------------------------

Poprawna odpowiedź

III powstanie śląskie lub powstanie z 1921 r.

1 p. – za podanie nazwy wydarzenia

Zadanie 13. (0–2)**A. (0–1)**

Korzystanie z informacji	Umieszczenie wydarzeń przedstawionych na mapie w czasie i w przestrzeni (II 1 P)
--------------------------	--

Poprawna odpowiedź

Jałta 1945 r.

1 p. – za prawidłowe podanie miejsca i roku wydarzenia

B. (0–1)

Korzystanie z informacji	Wskazanie skutków wydarzenia (II 2 P)
--------------------------	---------------------------------------

Poprawna odpowiedź

4. W Polsce zostaną przeprowadzone wolne, nieskrępowane, demokratyczne wybory.

1 p. – za poprawne wskazanie skutków wydarzenia

Zadanie 14. (0–2)

A. (0–1)

Korzystanie z informacji	Podanie przyczyny wydarzenia (II 2 P)
--------------------------	---------------------------------------

Przykład poprawnej odpowiedzi

- Oficjalne opublikowanie utworu szkalującego klasę robotniczą było przyczyną napisania listu.
- Wanda Wasilewska była oburzona sposobem, w jaki Adam Ważyk przedstawił klasę robotniczą oraz faktem, że wiersz ukazał się oficjalnie.
- Wanda Wasilewska chciała się wykazać rewolucyjną czujnością.

1 p. – za poprawne podanie przyczyny wydarzenia

B. (0–1)

Korzystanie z informacji	Uogólnienie faktów – rozpoznanie inwestycji (II 5 P)
--------------------------	--

Poprawna odpowiedź

Nowa Huta (Huta im. Lenina)

1 p. – za rozpoznanie inwestycji

Część II

Zadanie 15. (0–1)

Tworzenie informacji	Ocena wybranego problemu (III 2 R)
----------------------	------------------------------------

Przykład poprawnej odpowiedzi

- brak profesjonalizmu (przygotowania) nowych kandydatów na sędziów
- przypadkowość kandydatów wybieranych na sędziów

1 p. – za podanie negatywnego skutku reformy

Zadanie 16. (0–1)

Korzystanie z informacji	Wyszukanie informacji do wyjaśnienia problemu historycznego (II 1 R)
--------------------------	--

Przykład poprawnej odpowiedzi

Wojny grecko-perskie przyczyniły się do demokratyzacji ustroju Aten, gdyż załogi okrętów, które stanowili ludzie ubodzy, wniosły ogromny wkład w pokonanie wroga, co posłużyło za argument w przyznaniu im dostępu do sprawowania urzędów.

1 p. – za wyjaśnienie problemu historycznego

Zadanie 17. (0–1)

Korzystanie z informacji	Wyszukanie informacji w tekście (II 7 P)
--------------------------	--

Przykład poprawnej odpowiedzi

Autorzy wskazują, że procedura ostracyzmu sprzyjała nadużyciom, fałszerstwom, manipulacjom, których obiektem stawał się prosty lud. Ostracyzm mógł stanowić zagrożenie dla ustroju Aten, gdyż nie zawsze na skorupkach wypisywano imiona tych, którzy rzeczywiście chcieli zagarnąć władzę dla siebie. Często byli to uczciwi ludzie, którzy padali ofiarą swej popularności, a prawdziwi zwolennicy tyranii pozostawali w Atenach.

1 p. – za wskazanie zagrożeń wynikających ze stosowania ostracyzmu

Zadanie 18. (0–1)

Korzystanie z informacji	Wykorzystanie uzyskanych informacji do wyjaśnienia procesu historycznego (II 1 R)
--------------------------	---

Poprawna odpowiedź

Nazwa: pryncypat

Przykładowe wyjaśnienia

- System ten polegał na skupieniu władzy w rękach jednostki przy pozorach zachowania instytucji republikańskich.
- W rzeczywistości o wszystkim w państwie decydował cesarz, ale istniały nadal urzędy i instytucje republikańskie.
- Cesarz, który miał najwyższą pozycję w państwie zgromadził w swoich rękach szereg urzędów republikańskich i tytułów, np. konsula, cenzora, imperatora.

1 p. – za podanie nazwy sposobu sprawowania władzy i wyjaśnienie

Zadanie 19. (0–1)

Korzystanie z informacji	Wyjaśnienie związków między zjawiskami (II 2 R)
--------------------------	---

Poprawna odpowiedź

Wizerunek władcy nawiązuje do tradycji cesarstwa rzymskiego.

1 p. – za podanie, do jakiej tradycji nawiązuje wizerunek władcy

Zadanie 20. (0–1)

Korzystanie z informacji	Wyjaśnienie związków między zjawiskami (II 2 R)
--------------------------	---

Poprawna odpowiedź

wzorce wschodnie (orientalne, perskie, hellenistyczne)

1 p. – za podanie wzorców mających wpływ na model władzy cesarza

Zadanie 21. (0–1)

Tworzenie informacji	Interpretacja źródła ikonograficznego (III 2 R)
----------------------	---

Przykład poprawnej odpowiedzi
Ludwik Napoleon Bonaparte, Napoleon III

1 p. – za rozpoznanie władcy

Zadanie 22. (0–1)

Korzystanie z informacji	Analiza źródła wiedzy historycznej (II 1 R)
--------------------------	---

Poprawna odpowiedź
III Republika Francuska

1 p. – za określenie systemu politycznego

Zadanie 23. (0–2)

Korzystanie z informacji	Wartościowanie informacji wyszukanych w tekście (II 1 R)
--------------------------	--

Przykład poprawnej odpowiedzi

Pozytywne cechy:

- ministerstwa kierowane przez profesjonalistów,
- powstanie zawodowej biurokracji,
- zmiany w systemie dokonywane w sposób ewolucyjny, a nie gwałtowny – rewolucyjny.

Negatywne cechy:

- przekupstwo (korupcja),
- ułatwianie kariery politycznej członkom rodziny, przyjaciołom (nepotyzm)
- częsta zmiana rządów,

2 p. – za poprawne podanie dwóch pozytywnych oraz dwóch negatywnych cech

1 p. – za poprawne podanie dwóch pozytywnych lub dwóch negatywnych cech

Część III

Zadanie 24. (0–20)

Wiadomości i rozumienie Korzystanie z informacji Tworzenie informacji	Pisanie własnego tekstu na podany temat (I–III)
---	---

Zdający otrzymuje za zadanie rozszerzonej odpowiedzi maksymalnie 20 punktów, jeżeli napisał logiczną i spójną wypowiedź, poprawną pod względem merytorycznym i językowym.

Ocenianie zadania rozszerzonej odpowiedzi z historii polega na przyporządkowaniu wypracowania do jednego z czterech poziomów.

Istotne znaczenie ma poprawność wszystkich informacji podanych przez zdającego w wypracowaniu. Błędy merytoryczne i zamieszczanie w pracy informacji niezwiązanych z tematem wpływają na obniżenie punktacji. Wypracowanie, które nie spełnia wymogów poziomu I, jest oceniane na 0 punktów.

Temat I

Scharakteryzuj przemiany ustrojowe w Rzeczypospolitej w latach 1764 – 1795. Oceń, czy były one zgodne z ideologią oświecenia.

Poziom IV (16–20 p.)

Zdający:

- ✓ przedstawił wszechstronnie zagadnienie w syntetycznej formie, dokonał trafnej i celowej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii, posłużył się ze zrozumieniem terminologią historyczną,
- ✓ przedstawił zagadnienie w ujęciu dynamicznym; dostrzegł złożoność zjawisk historycznych, ukazując różne ich aspekty, np. polityczne, gospodarcze, społeczne, ideologiczne oraz związki między nimi; świadomie odniósł się do historiografii,
- ✓ zwrócił uwagę na różne stanowiska prezentowane przez historyków,
- ✓ sformułował ocenę i właściwie ją uargumentował.

Poziom III (11–15 p.)

Zdający:

- ✓ przedstawił zagadnienie w syntetycznej formie, dokonał trafnej i celowej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii, posługując się ze zrozumieniem terminologią historyczną,
- ✓ przedstawił zagadnienie w ujęciu dynamicznym; dostrzegł złożoność zjawisk historycznych, podejmując próbę ukazania różnych ich aspektów, np. politycznych, gospodarczych, społecznych, ideologicznych oraz związków między nimi,
- ✓ wykazał się znajomością poglądów np. Karola Monteskiusza, Jana Jakuba Rousseau, oraz dokonania np. Stanisława Konarskiego, Stanisława Staszica, Hugona Kołłątaja, Ignacego Potockiego,
- ✓ sformułował ocenę i właściwie ją uargumentował.

Poziom II (6–10 p.)

Zdający:

- ✓ przedstawił faktografię, która jest potrzebna do udzielenia odpowiedzi na pytanie postawione w temacie wypracowania,
- ✓ podał niektóre przyczyny i skutki omawianego zagadnienia, np. walki mieszczan o swoje prawa w wyniku decyzji Sejmu Wielkiego,
- ✓ prawidłowo użył i zastosował terminologię historyczną, np. oświecenie, trójpodział władzy, Familia, sejm konwokacyjny, elekcja, liberum veto, plenipotent, „czarna procesja”, konfederacja, jakobini,
- ✓ podjął próbę oceny i właściwego jej uargumentowania.

Poziom I (1–5 p.)

Zdający:

- ✓ podjął rozważanie nad przedstawionym problemem, podając tylko kilka faktów, często nieuporządkowanych, zwykle bez wskazywania związków między nimi, np. pierwszy rozbiór Polski, uchwalenie Konstytucji 3 maja,
- ✓ poprawnie umieścił rozważania w czasie i przestrzeni (okres stanisławowski).

Temat II

Czy zgadzasz się z opinią, że II Rzeczpospolita była państwem demokratycznym? Swoje zdanie uzasadnij, uwzględniając przemiany ustrojowe w Polsce w latach 1918 – 1939.

Poziom IV (16–20 p.)

Zdający:

- ✓ przedstawił wszechstronnie zagadnienie w syntetycznej formie, dokonał trafnej i celowej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii, posłużył się ze zrozumieniem terminologią historyczną,
- ✓ przedstawił zagadnienie w ujęciu dynamicznym; dostrzegł złożoność zjawisk historycznych, ukazując różne ich aspekty, np. polityczne, gospodarcze, społeczne oraz związki między nimi,
- ✓ zwrócił uwagę na kontekst międzynarodowy prezentowanych wydarzeń, np. kryzys rządów parlamentarnych w Europie,
- ✓ świadomie odniósł się do historiografii, zwrócił uwagę na różne stanowiska prezentowane przez historyków,
- ✓ sformułował ocenę i właściwie ją uargumentował.

Poziom III (11–15 p.)

Zdający:

- ✓ przedstawił zagadnienie w syntetycznej formie, dokonał trafnej i celowej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii, posłużył się ze zrozumieniem terminologią historyczną,
- ✓ przedstawił zagadnienie w ujęciu dynamicznym; dostrzegł złożoność zjawisk historycznych, podjął próbę ukazania różnych ich aspektów, np. politycznych, gospodarczych, społecznych oraz związków między nimi,
- ✓ zaproponował cezury wewnętrzne w omawianym zagadnieniu,
- ✓ wykazał się znajomością dokonań czołowych postaci życia politycznego,
- ✓ sformułował ocenę i właściwie ją uargumentował.

Poziom II (6–10 p.)

Zdający:

- ✓ przedstawił faktografię, która jest potrzebna do udzielenia odpowiedzi na pytanie postawione w temacie wypracowania,
- ✓ prawidłowo użył i zastosował terminologię historyczną, np. Mała Konstytucja, sanacja, rządy parlamentarne, rządy autorytarne, koalicja, prezydent, cenzus wieku, kadencja, cenzura,
- ✓ podał niektóre przyczyny i skutki przedstawianego zagadnienia,
- ✓ podjął próbę dokonania oceny i właściwego jej uargumentowania.

Poziom I (1–5 p.)

Zdający:

- ✓ podjął rozważanie nad przedstawionym problemem, podając tylko kilka faktów związanych z tematem, często nieuporządkowanych, zwykle bez wskazywania związków między nimi np. uchwalenie konstytucji marcowej, przewrót majowy, konstytucja kwietniowa,
- ✓ poprawnie umieścił rozważania w czasie i w przestrzeni (od końca I wojny światowej do wybuchu II wojny światowej).